

Lapin Kullankaivajain Liitto Ry:n jäsenlehti

PROSPEKTIÖRI

1

2016

TÄSSÄ NUMEROSSA

- 3 - 4 Pääkirjoitukset
5 Vuosikokouskutsu
6 Tiedote Tukesilta kaivostoiminnasta
7 LKL:n asiaa jäsenmaksuista ja varsinaiseksi jäseneksi hakemisesta
8 - 11 Upakulta-esiintymät ja niiden muodostuminen, osa 2
Witwatersrandin kultamalmi ...
12 - 17 Risto Mäläskä - 40 vuotta ammattikullankaivajana Lemmenjoella
18 Liitto tiedottaa sähköpostiasioista ja maksuista
19 Merkkipäivät
20 - 23 Metsähallitus tiedottaa kullankaivajille

LKL:N HALLITUS

Puheenjohtaja:
Hannu Viranto
Eteläranta 42
96300 Rovaniemi
puh: 0400 182 964
hannu.viranto@gmail.com

Varapuheenjohtaja:
Maija Vehviläinen
Väinämöisentie 11
96300 Rovaniemi
puh: 040 778 9456
mrvehvilainen@gmail.com

Sihteeri: Kai J Rantanen
Kittiläntie 1074, 99800 Ivalo
puh: 040 7746 773
mullin.mallin@gmail.com

Esko Orava
Mellantie 14
97220 Sinettä

Aki Karvonen
Karurkorvenkuru
99885 Lemmenjoki
akijohannes@gmail.com

Hannu Raja
Lapionevantie 54, 61250 Jalasto
puh: 050 365 6570
hannu.raja@netikka.fi

Ensio Kaustinen
Pertuntie 110, 69600 Kaustinen
puh: 040 574 6518
ensio.kaustinen@kase.fi

LKL:N PANKKITILIT

Jäsenmaksutili: FI45 2177 3800 0049 77
Muut maksut: FI95 1201 3000 1031 83

JÄSENASIAT

Lapin Kullankaivajain Liitto Ry
PL 86, 99871 Inari
puh. 0400 836 500
s-posti: info@kullankaivajat.fi
kotisivut: www.kullankaivajat.fi

Kannen kuva:
Aika on uskonon, paikka pysyy.
Syklisen maailmankatsomuksen
aikakoneistoon kytketty kullankaivun alennusvaihteen akseli näyttäisi murtuneen. Kenties rattaan voittunut hammas ei enää toistuvasti jumita kullankaivua. Kuva: Marko Osala

Lapin Kullankaivajain Liitto Ry:n jäsenlehti

39. vuosikerta

Ilmestyy 4 kertaa vuodessa

Vastaava päätoimittaja:
Kai J Rantanen

Toimitus:
Lapin Kullankaivajain Liitto ry
PL 86
99871 Inari

Ilmoitushinnat:
1/1 s. 312 € (2. kansi)
1/1 s. 240 €
1/2 s. 162 €
1/3 s. 108 €
1/4 s. 84 €

Graafinen suunnittelu ja taitto:
Liisa Hertell, LH Viestintä

Paino:
Hämeen Kirjapaino

Lemmenjoen kulta-alueiden jätehuolto

Äivihjärven lanssilla Lemmenjoella on Lapeco:n kiinteistöjäte- ja romumetallilavat ajalla 16.3.–6.4.2016.

Stahanovilaista sikanautajauhelihaa

Aamulehdessä oli viime vuosituhannen lopulla maaliin osunut ilmoituskampanja. Paplaripäinen kotiäiti aamutakissa soittaa lihakauppaan ja tilaa puoli kiloa sitä parempaa pihvilihaa hintaan 4,20 mk ja kertoo toimitusosoitteen.

Langan toisessa päässä lihamestarin lihaiset posket alkaa punoittaa – lehti tosin oli mv eli mustavalkoinen – ja kertoo ettei tuohon hintaan saa hyvälaatuista kokolihaa. Eikä heillä sitä paitsi ole kotiinkuljetusta. Rouvan ääni karkenee ja silmät vetäytyvät viiruiksi: Aamulehti kuitenkin toimittaa joka aamu kotiin tuohon hintaan.

Mainio mainos. Markkinointiviestintätoimiston suunnittelutiimin vetäjä varmaankin sai bonuksena venäläistä mahorkkaa tai Manse-mitalin.

Miksi mahorkkaa? Kaivosmies Aleksei Stahanov louhi Neuvostoliitossa vuonna 1935 kauden tunnin työvuoronsa aikana 102 tonnia kivihiiltä. Hän ylitti hiilenkaivuun päivänormin peräti 1 457 prosentilla. Viisivuotissuunnitelman päivänormin ylittävstä suorituksesta saattoi saada savukkeita tai muita etuisuuksia.

– Se oli kilpailua rakkaudesta järjestelmään, eikä sen vuoksi, että saataisiin lisää palkkaa, toteaa työmarkkinahistorian tutkija Tapio Bergholm SAK:sta Ilta-sanomien Stahanovin suorituksen 80-vuotis merkkipäivänä 31.8.2015 julkaistussa artikkelissa.

Lapin Kullankaivajain Liitto toimittaa sinulle kotiovellesi 4 kertaa vuodessa sikanauta-jauhelihapaketin, johon on yritetty jauhaa pureskeltavaan muotoon sähköpiiskalla teuraalle ajetusta kaivoslaista ne huonosti sulavat ja sitkeät ruhonosat. Suunnilleen sen manselaisen rouvan tavoit-

tehintaan.

Toisinaan erä saattaa sisältää sähköpiiskan käyttäjien ruhonosia. Toisinaan taas kylmäketju on katkennut ja ”parasta ennen” -päivämäärä mennyt yli jauhelihapaketin tullessa postilaatikkoon. Pahoittelen jälkimmäistä, ensin mainittua en.

Kaivoslakityöryhmä esitti kullankaivulle sikanautajauhelihaa tähtäävän viisivuotissuunnitelman vuonna 2009. Ammattimaisen kullankaivun piti henkata nahkurin orsilla viimeistään nyt. Tämä viisivuotissuunnitelma jatkuu edelleen, ja liiton edunvalvonta ottaa sähköpiiskaosumia orvaske-

teensä sen vuoksi, että se jatkuisi seuraavaan kaivoslain kokonaisuudistukseen saakka.

Me Prospäkkärin mediatalossa pyrimme 1 457 prosentin työsuoritukseen rakkaudesta järjestelmään, emme savukerasian vuoksi. Valitettavan usein emme yllä kuin 1000-prosenttiseen lopputulokseen.

Sätkätöpan toivossa kerrankin ajoissa,

MULLIS'
päätoimittaja

Aleksein ”parasta ennen” -päivämäärä vanheni ja hän joutui systeemissä käyttökieltoon. Ilta-Sanomien 80-vuotismuisteluksen mukaan Työn ja ahkeruuden esikuva kuoli toimeettomana, yksinäisenä ja masentuneena vuonna 1977.

Liiton vuosikokouksessa 26.3.2016 valitaan taas uusi iskurityöläisten prikaati tekemään likaista ja raskasta työtä yhdistyksen ahtaissa ja pimeissä kaivoskäytävissä. Astu rivin eteen ja ylitä Aleksein päivänormi.

Nuorisoa montuille

Pidimme taas kertaalleen mahtavan laivaseminaarin. Osallistujia oli vajaa 300. Byrokratian purkuseminaarin puhujat huipputasoa. Hyvin useasti ihmetelään, että mikä on se salaisuus, kun saamme moisen väen ministeriä myöten liikkeelle. Liitto on menneiden vuosien aikana kyennyt luomaan hyvät yhteydet päättäjiin, poliitikoihin, sidosryhmiin ja eri alojen organisaatioihin.

Ei asioita toki pelkillä henkilösuhteilla hoideta. Liitto on vuosien mittaan kyennyt tuottamaan perusteltuja asiakirjoja vaatimuksemme tueksi. Emme toimi vain julkilausumatasolla. Meitä kuunnellaan.

Edellisessä Prospäkkärissä esittelin liiton tavoitteita kaivoslain pikauudistuksiksi. Laivaseminaarissa saimme kuulla, että ne kaikki ovat etenemässä lähes esitämässämme muodossa eduskunnan käsittelyyn. Näennäisesti kyseessä on hyvin pieniä muutoksia. Itse asiassa vain yhteensä kolmen sanan muuttaminen kolmeen pykälään, mutta erityisesti valitustehtailun vuoksi ne ovat hyvin tärkeitä. Kuinkas ollakaan, Saamelaiskäräjät vastusti näitäkin muutoksia. Kiusa se on pienikin kiusa. Saamelaiskulttuurin puolustamisestahan ei tässä ole kyse. Käräjät jatkavat vaalien jälkeen entisessä kokoonpanossa, joten mitään toivoa muutoksesta ei ole.

Mutta turpiinkin on tullut.

Suuria muutostarpeita on edelleen. TEM:n toimesta on meneillään kaivoslain toimivuuden konnaistarkastelu. Liitto on antanut siitä oman kommenttinsa. Sekin löytyy liiton nettisivuilta. Kannattaa käydä vilkaisemassa. Kommentti on karua luettavaa siitä, mihin kaivospiirien lopettamisuhka ja ammattimaisen kullankaivun alasajopyrkimykset

Lähtökohtamme edelleen on, että kaivospiirien lakkauttaminen tulee perua, mutta jos se ei poliittisista syistä ole mahdollista, on siirtymäaikaa jatkettava ja kaivajille on korvattava menetykset. Eikä vahingonkorvausta pelkästään siinä tapauksessa, että kaivospiirit todella lakkautetaan, vaan jo nyt lakkautusuhan alla on syntynyt kaivajille vahinkoa, joka myös on korvattava. Esitämme aiheutuneiden ja aiheutuvien vahinkojen arvioimista varten ulkopuolisista riippumattomista tahtoista muodostettavaa arviointiryhmää. Sen tulisi selvittää myös kullankaivun väitetyt ympäristö-

vahingot ja vaikutukset saamelaiskulttuurille.

Kaivospiirien lakkautusuhka saattaa merkitä erityisesti Lemmenjoella laillisesti rakennettujen rakennusten purkamisvaatimukseen, vaikka kaivospiirin nykyinen kaivaja jatkaisikin kullanhuhdontaa. Kämpä puretaan ja kuskataan kymmeniä kilometrejä kylille. Tämän suuntaista on kuulunut Metsähallinnon puolelta. Ehkä jopa vuosikymmenien kaivaja joutuu pystyttämään teltan tai muun kotuksen raunioille. Saunakin puretaan ja telttasauna tilalle. Mitenkähän käy puuvajan? Toivottavasti polkuja ei jouduta hävittämään, jotta ei tarvitse tehdä uutta polkua. Onkohan tässä mitään järkeä? Tämäkin asia on kyllä liiton agendalla.

Laivaseminaarissa nostin esille tarpeen turvata kullankaivun jatkuminen myös nuorempien polvien keskuudessa. Se sai hyvän vastaanoton. Eräänä konkreettisenä toimenpiteenä liiton hallitus esittää jo seuraavassa vuosikokouksessa sääntöjä muutettavaksi siten, että muodostetaan uusi nuorisojäsenyysskategoria. Jäsenmaksun suuruudesta päättää vuosikokous, mutta ehdotuksemme on, että se on puolet aikuisjäsenmaksusta. Tämä on kädenojennus nuorille ja perheille, joissa on nuorta väkeä kaivamassa.

HANNU VIRANTO
puheenjohtaja

Vuosikokous

Lapin Kullankaivajain Liitto ry:n vuosikokous pidetään Inarissa Ylä-Lapin luontokeskuksen (Siida) auditoriossa lauantaina 26.3.2016 alkaen kello 13.00.

Kokouksessa käsitellään sääntöjen 10. § mukaiset asiat, valitaan LKL:n edustajat K. Oy Kultakodin yhtiökokouksiin, käsitellään hallituksen esitys varsinaiseksi ja mahdolliseksi kunniajäseniksi, esitys Suomen edustuksesta WGA:ssa, esitys Kullanhuuhdonnan SM-kisajärjestelyistä ja MM-kisoista 2019 sekä sääntömuutosesitys.

Pykälien 12, 13 ja 14 sisältö tulee nähtäville vuosikokousaineiston yhteyteen yhdistyksen kotisivuilla www.kullankaivajat.fi.

ESITYSLISTA

1. Kokouksen avaus ja läsnä olevien toteaminen
2. Kokouksen järjestäytyminen, valitaan kokouksen puheenjohtaja, kokouksen sihteeri, 2 pöytäkirjantarkastajaa ja 2 äänenlaskijaa
3. Todetaan kokouksen laillisuus ja päätösvaltaisuus
4. Hyväksytään kokouksen työjärjestys
5. Esitetään toimintakertomus, tilinpäätös ja tilintarkastajien lausunto
6. Päätetään tilinpäätöksen vahvistamisesta ja vastuuvapaudesta hallitukselle ja muille tilivelvollisille
7. Päätetään toimenpiteistä, joihin vahvistetun taseen mukainen ali- tai ylijäämä antaa aihetta
8. Vahvistetaan toimintasuunnitelma, tulo- ja menoarvio, liittymis- ja jäsenmaksujen suuruudet seuraavalle toimikaudelle sekä toimihenkilöiden palkkiot
9. Valitaan hallitukselle puheenjohtaja ja jäsenet erovuoroisten tilalle
 - Hannu Viranto on valittu vuosikokouksessa 28.3.2015 puheenjohtajaksi kolmivuotiskaudelle 2015–2017.
10. Valitaan liiton edustajat K. Oy Kultakodin yhtiökokouksiin vuodelle 2016
11. Uusien varsinaisten jäsenten hyväksyminen ja mahdollisten kunniajäsenien kutsuminen
12. Suomen edustus maailman kullanhuhdonta-liitto WGA:ssa
13. Kullanhuuhdonnan SM-kisajärjestelyt ja MM-kisat 2019
14. Sääntömuutosesitys
15. Keskustellaan muista esille tulevista asioista ja vuosikokoukselle esitetyistä asioista
16. Kokouksen päättäminen

HALLITUS

Vuosikokousmateriaali tulee tutustuttavaksi yhdistyksen kotisivuille osoitteessa: <http://www.kullankaivajat.fi>

Vuosikokoustilassa esitetään kullankaivuhenkeä nostattava filmi alkaen kello 12.00.

Tervetuloa tekemään hyviä ja perusteltuja päätöksiä liiton ja jäsenistön parhaaksi sekä nauttimaan Inarin Lapin keväästä!

TIEDOTE

Tukesin kaivostoimistolta

Somessa on toivottu tietoa liiton jäsenkäytössä olevista valtauksista. Sieltä somesta se tieto kyllä olisi löydetävissäkin: www.kullankaivajat.fi ja ”Jäsenvaltaukset”.

Mutta tämän tiedon tasaaminen on varmaanikin helpoin homma koko Prospäkkärin toimittamisessa. Kullanhuuhdontalupia on tällä hetkellä voimassa tasan kaksi kappaletta: Gollediggi HL2013:0053 Kutturantien alueella Palsin- ja El-saojalla, voimassa kaivukauden 2016 ja Nurkanvaltaus II HL2013:0052 Lemmenjoen Kotaojalla, voimassa kaivukauden 2016.

Liitolla on sisällä kaivosviranomaisen lupakäsittelyssä 5 jatkolupahakemusta päättyneiltä yhteisalueilta. Se kaikin puolin mainio, liiton jäsenkäyttöön vuokrattu valtaus Tankavaarassakin – Aurum – on valitettavasti menossa alkukesästä jatkolupakäsittelyyn.

Kaivosviranomaisen Tukesin lupakäsittelyjonoissa on edelleen noin 140 hakemusta. Lupapäätösten tekeminen on ruuhkautunut uuden kaivoslain voimaantulon jälkeen kaikille tunnetuista syistä. Lapin Kullankaivajain Liitto ei voi ottaa viranomaispäätöksiä urakoidakseen, eikä kaivosviranomaisen puolestaan voi tehdä oikeuspuntarointia riippumattoman oikeuslaitoksen puolesta.

Tukesin lupakäsittelijä tekee töitä kaikilla vapaana olevilla käsillään. Jos planeetat pysyvät radoillaan, eikä valitusvastineiden teko syö enempää resursseja lupakäsittelystä, jatkuu lupapäätösten valmistelu tahti harkitsevaisen vakaana. Ylitarkastaja Pasi Molkoselkä Tukesista ei kuitenkaan vielä kukaan lupaile lupa-ilotulitusta kullankaivajille.

Muistakaa hakea kaivosviranomaiselta kultanhuuhdontaluvan jatkopäätökselle täytäntöönpanolupaa kaivoslain 621/2011 169 §:n mukaisesti mahdollisen muutoksenhaun varalta. Tämä on perusteltavissa sillä, että toiminta alueella on kesken eikä toiminnan jatkaminen lupaehtojen mukaisesti aiheuta alueella sellaisia muutoksia, että se tekisi mahdollisen muutoksenhaun tarpeettomaksi.

Muistakaa maksaa viranomaismaksunne 15.3.2016 mennessä, ettei kaivosviranomaisen tarvitse kysellä niiden perään maanhaltijan kärtyessä maksamattomista maksuista.

Jos sinulla on tiedossa tai joutilaana liiton vuokrakäyttöön sopiva kaivualue kohtuullisten kulkuyhteyksien päässä autotiestä, ilmoita asiasta liiton toimistolle mahdollisimman pian.

Työ- ja elinkeinoministeriön käytäviltä

Työ- ja elinkeinoministeriö on tehnyt esityksen muutoksesta kaivoslain kultanhuuhdontaa koskeviin pykäliin. Muutosesityksessä esitetään kultanhuuhdonta-alueen enimmäiskooksi 7 hehtaaria nykyisen 5 hehtaarin sijaan, kultanhuuhdontaluvan jatkoluvan voimaantulon pidentämistä 10 vuodeksi kerrallaan sekä sitä, että kaivosviranomaisen voisi myöntää täytäntöönpanoluvan myös myönnettäville uusille kultanhuuhdontaluvuille pelkkien jatkolupapäätösten sijaan. Lausuntokierros esityksestä on päättynyt, ja eduskuntaan muutosesitys ehtinee aikaisintaan maaliskuussa, jolloin voimaantulo olisi aikaisintaan heinäkuussa.

Omaa lupakäsittelyssä olevaa hakemustaan voi täydentää. Mikäli täydentää lupahakemustaan lain mahdollisen voimaantulon jälkeen, otetaan lupakäsittelyssä kyseiset lakimuutokset pinta-alan, keston ja täytäntöönpano-oikeuden osalta huomioon.

Työ- ja elinkeinoministeriössä on meneillään myös kaivoslain toimivuuden tarkastelu. Liitto on antanut oman kommenttinsa, jossa esitetään mm. että kaivospiirien lakkauttaminen perutaan. Jos se ei ole poliittisesti mahdollista, on siirtymäaikaa jatkettava talousvaliokunnan esittämään 15 vuoteen. Siirtymäajan puitteissa teetetäisiin riippumattomalla taholla selvitys kaivospiirien lakkauttamisen aiheuttamista menetyksistä, kullankaivun aluetaloudellisesta merkityksestä, kullankaivun ympäristövaikutuksista ja kullankaivun todellisesta vaikutuksesta saamelaisien oikeuteen harjoittaa kieltään ja kulttuuriaan.

Mikäli kaivospiirit lakkautetaan, on lakkauttamisen aiheuttamat taloudelliset menetykset korvattava haltijoille täysimääräisesti. Lisäksi kultanhuuhdontaluvan turvin kullankaivua jatkaville on turvattavat rakennetun infran säilyminen.

Liiton lausunnot työ- ja elinkeinoministeriölle on luettavissa liiton kotisivuilla, osoitteessa www.kullankaivajat.fi.

Omatoiminen jäsenmaksu – oikotie onneen

 Ei juuri mikään ole yksinkertaisempaa ja antoisampaa kuin liiton jäsenmaksun omatoiminen maksaminen.

- 1 Tarkista 16.2.2016 päivitetty jäsenmaksutilan- teesi tämän lehden osoiteprintistä.
- 2 Viimeinen vuosiluku tarkoittaa viimeistä rekis- teröityä maksuasi.
- 3 Maksa puuttuvilta vuosilta 24 € Lapin Kul- lankaivajain Liiton jäsenmaksutilille FI45 2177 3800 0049 77
- 4 Merkitse jäsennumerosi viitenumeroksi, jotta maksu kohdistuu oikealle henkilölle. Jäsennu- merosi on nimesi yläpuolelle osoiteprinttiin tu- lostettu numerosarja.
- 5 Maksa pois, ja anna hyvänolon tunteen levitä joka puolelle kehoasi ja mielesi sopukoita.
- 6 Jos haluat ekstra-sävärit, lisää jäsenmaksun 24 € päälle vapaa-ehtoinen kolehtisumma ha- luamaasi kohteeseen.

- Edunvalvontaan 9 €
 - Jäsenvaltausten kehittämiseen 7 €
 - Palsintien / Harriojan sillan kunnostukseen 5 €
 - Yleistuki liitolle: muut summat jotka poik- keavat edellä mainituista tai niiden summista
- 7 Jos kuitenkin tuntuu, ettei millään onnistu, niin ei kannata masentua: kyllä me lähetämme sitten loppukeväästä ihan oikean laskun, jon- ka voit maksaa.

Jokainen pystyy itse helposti kalkuloimaan, että omatoimisesti maksettu jäsenmaksu tuo säästöä lii- tolla Postin kehittäessä jatkuvasti palveluitaan ja tarkistaessa hinnoitteluaan näitä kehittyneitä pal- veluita vastaamaan. Siksi tätä toivotetaan.

Mikäli jäsenmaksuseurannassasi on jotakin epäselvää, soita tai kirjoita meille. Tutkitaan ja oi- kaistaan asia. LKL:n toimiston puh: 0400 836 500, e-mail: info@kullankaivajat.fi

Vielä ehdit hakea liiton varsinaiseksi jäseneksi

 Lapin Kullankaivajain Liiton hallitus kannustaa kaikkia sääntöjen mukaiset kelpoisuusehdot täyttäviä kannattaja- jäseniään hakemaan Lapin Kullankaivajain Liit- to Ry:n varsinaista jäsenyyttä ennen 26.3.2016 pidettävää vuosikokousta, jossa uudet varsinaiset jäsenet hyväksytään. Kaikki 23.3.2016 men- nessä tulleet hakemukset ehditään käsitellä en- nen vuosikokousta.

Liiton sääntöjen 3. §:ssä määrätään, että varsinaiseksi jäseneksi, jolla on puhe- ja ääni- oikeus yhdistyksen kokouksissa, hakevan tulee olla ollut vähintään kolme vuotta yhdistyksen kannattajajäsenenä sekä pystyä osoittamaan, että hän on tänä aikana harjoittanut kullan- kaivuuta Lapissa. Jäsenhakemus on tehtävä kir- jallisena hallitukselle, varustettuna kahden var- sinaisen jäsenen suosituksella. Hallitus esitte-

lee hakemuksen harkintansa mukaan vuosiko- koukselle.

Todettakoon, että kaikki liiton tarjoamat jäsenedut – mm. kaivuoikeus jäsenvaltauksilla – koskevat kaikkia jäseniämme, mutta varsi- naisena jäsenenä pääset äänioikeuden kautta osallistumaan yhdistyksen päätöksentekoon.

Vapaamuotoisen hakemuksen tai Prospäk- kärissä 2/2015 olleen mallihakemuksen Lapin Kullankaivajain Liiton varsinaiseksi jäseneksi voi lähettää liiton toimistolle sähköpostitse info@kullankaivajat.fi tai kirjeitse.

Kaikkien varsinaista jäsenyyttä vuosikoko- ukseen 2016 mennessä hakeneiden kelpoisten kannattajajäsenten kesken arvotaan liiton ar- kistosta Heikki Kokon omakätisesti allekirjoit- tama elinikäinen turistijäsenkortti vuodelta 1966 – joka on 2.4.1969 mitätöity.

Upakulta-esiintymät ja niiden muodostuminen

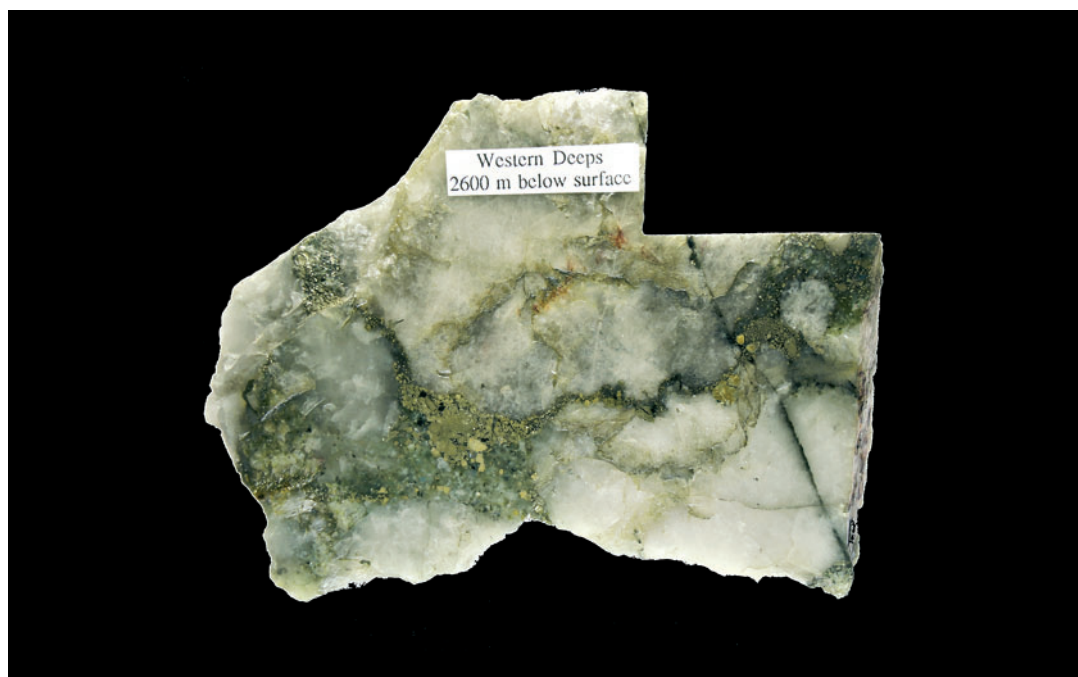
osa 2

TAPIO SOUKKA, GEOLOGIAN TUTKIMUSKESKUS, KANSANNÄYTETOIMISTO

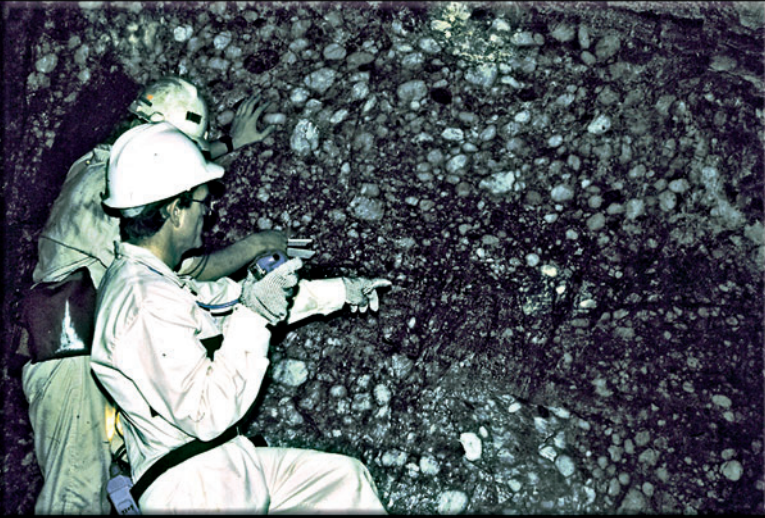
Witwatersrandin kultamalmi on maailman rikkain

Etelä-Afrikassa Witwatersrandissa (Wits, WWR) on maailman rikkain kultakenttä. Vuodesta 1886 lähtien sieltä on kaivettu kultaa kaikkiaan 50 000 tonnia, joka on noin 30 prosenttia kaikesta tuotetusta kullasta ihmisen historiassa (Phillips & Powell 2014).

Kulta on rikastuneena konglomeraatteihin, jotka kerrostuivat 3,1 ja 2,7 miljardia vuotta sitten järven tai meren rannalle. Konglomeraatti koostuu kvartsi- tai kvartsiittikivistä, joilla on pyriitistä koostuva reunus (Macdonald). Esiintymän synnyn selittäminen on ollut kymmeniä vuosia kiistanalainen, eikä siitä vielä

Witwatersrandin kultamalmia, joka on muinaista soraa, konglomeraattia. Valkoinen on kvartssia, kellertävä pyriittiä ja tumma kloriittia ja kiillettä. Malmikiven leveys on 12 cm. Näyte on GTK:n erikoistutkija Pasi Eilun kultamalmikokoelmasta. Kuva: Kari A. Kinnunen, GTK.

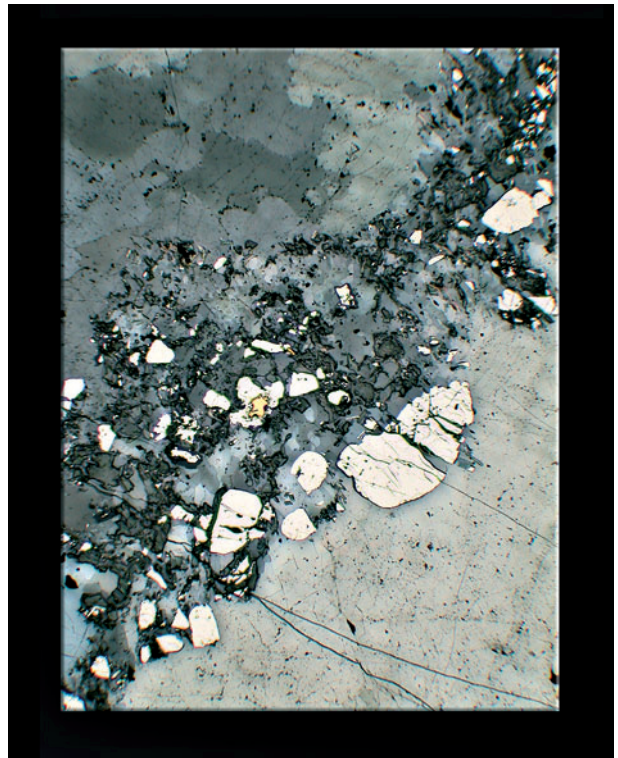
Witwatersrandin kultamalmin on kivettyntä soraa, konglomeraattia, jossa kivimukuloiden välissä on kultahippuja. Kuvattu 2600 metrin syvyydessä kaivoksessa. Kuva: Pasi Eilu, 1996.

olla yksimielisiä (Frimmel 2014). Kaksi teoriaa kilpailee keskenään.

Upaesiintymä-teorian mukaan kullan lähtökivilajina pidetään kultapitoisia kvartsijuonia mafisissa ja ultramafisissa kivilajeissa, jotka sijaitsivat vihreäkivivyöhykkeellä. Nämä joutuivat eroosiolle alttiiksi ja kulta kerrostui jokitoiminnan tuloksena viuhkan muotoiselle suistoalueelle upaesiintymäksi (Boyle).

Hydrotermisessä teoriassa, jonka mukaan kultapitoinen Fluidi (Fluidi = epäkiinteä aine joka voi muuttaa muotoaan paineen mukaan) syntyi, kun Witsin lähellä sekä sen alla emäk-

Witwatersrandin kultamalmia polarisaatiomikroskoopissa läpikulkevassa ja pintavalossa. Kultarakeet esiintyvät konglomeraatin kvartsimuhkuloiden (harmaat alueet kuvan kulmissa) väliaineksessa yhdessä rikkikiisurakeiden kanssa. Kulta (keltaiset rakeet kuvan keskellä) ja rikkikiisu (hopeanharmaat rakeet) ovat pääosin olleet soran hiekkakoon rakeita aikana, jolloin Maan kaasukehässä oli hapetta vähän ja rikkikiisukin säilyi rapautumatta rantasorassa. Näyte on Pasi Eilun kultamalmikoelma. Kuvan leveys vastaa 3 mm. Kuva: Kari A. Kinnunen, GTK.

sisessä materiaalissa noin 14 kilometrissä tapahtui metamorfoosia. Fluidi kulkeutui isoja ruhjevöhykkeitä pitkin ylempään Witsiin ja paikalliset ruhjeet ja juonet aiheuttivat nestevirtauksen. Kulta alkoi saostua jouduttuaan kosketuksiin rauta- ja hiilirikkaiden kivien kanssa kymmenen kilometrin syvyydessä.

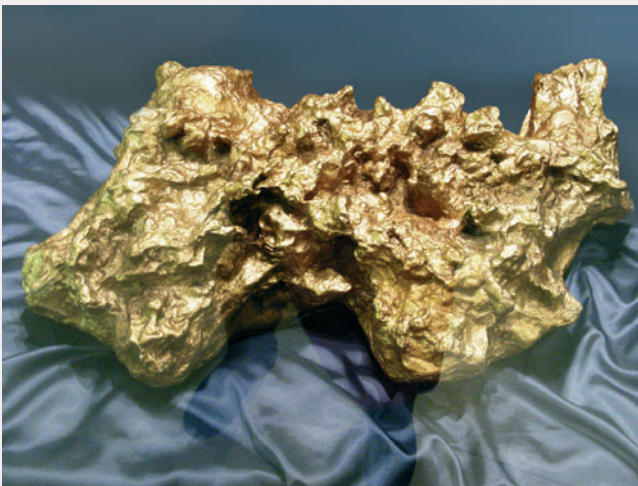
Tieto auttaa esiintymien etsinnässä

Vuosisatoja ovat kullankaivajat etsineet kulta veden lähettyviltä. Pumpputen ja muiden koneiden yleistyttyä on päästy hyödyntämään uusia paikkoja, joihin ei veden puutteen takia ole päästy. Toivon, että tekstini auttaa kullankaivajia ja -etsijöitä esiintymien löytämisessä. Sillä nykyään uudet esiintymät eivät välttämättä edes sijaitse virtaavan veden lähellä. Kirjoitukseni on vain pintaraapaisu aiheeseen. Mikäli lukija on kiinnostunut enemmän aiheesta, lähdeluettelosta löytyy alan kirjallisuutta.

Kirjallisuutta

- Boyle R.W. 1987. Gold. History and Genesis of Deposits, Van Nostrand Reinhold Company, New York, 676 s.
- Elo S., Gustavsson N., Huhma H., Kauranne L.K., Koljonen T., Noras P., Pesonen L.J., Ruotoistenmäki T., Saltikoff B., Sillanpää M., Tanskanen H., Vaasjoki M. ja Vuorela P. 1992. Suomen Geokeemian Atlas osa 2: Moreeni, 218 s.
- Frimmel, H.E. 2014. A Giant Mesoarchean Crustal Gold-Enrichment Episode: Possible Causes and Consequences for Exploration Society of Economic Geologists, Inc. Special Publication 18, 209–234 s.
- Horscroft F.D.M., Mossman D.J., Reimer T.O. ja Hennigh Q. 2011. Witwatersrand metallogenesis: The Case for (modified) syngeneses, Society for Sedimentary Geology, Special Publication No. 101, 75–95 s.
- Jolley S.J., Freemana S.R., Barnicoata A.C., Phillips G.M., Knipea R.J., Patherd A., Foxd N.P.C., Strydom D., Birchd M.T.G., Hendersona I.H.C. ja Rowlandd T.W. 2004. Structural controls on Witwatersrand gold mineralization, Journal of Structural Geology, Volume 26, Issues 6–7, 1067–1086 s.

Maailman suurin alluviaalinen kultakimpale

Maailman tähän mennessä suurin löydettyistä kultahipuista löytyi Australiasta vuonna 1869. Kuvassa Tankavaaran kultamu-seossa näytteillä oleva kipsijäljennös. Kuva: Satu Hietala, GTK.

- Macdonald E.H. 2007. Handbook of gold exploration and evaluation.
- Nekrasov I. 1996. Geochemistry, Mineralogy and Genesis of gold deposits, A.A. Balkema, Brookfield, 115 s.
- Paakkola J., Piirainen T. ja Piispanen R. 1986. Geologiset prosessit ja Malminmudostus. Teoksessa: Papunen, H., Haapala, I. ja Rouhunkoski, P. (toim.). Suomen malmigeologia: metalliset malmiesiintymät. Geologinen Seura ry, Helsinki, 72–132 s.
- Parnell J. ja McCready A. 2000. Paragenesis of gold- and hydrocarbon-bearing fluids in gold deposits. Teoksessa: Glikson M. ja Mastalerz M. (toim.). Organic Matter and Mineralisation: Thermal Alteration, Hydrocarbon Generation and Role in Metallogenesis, Springer-Science+ Business Media, B.V. Dordrecht, 38–52 s.
- Partanen S. ja Niemelä R. 2003. Kullankaivajan opas, Alfamer Oy ja tekijät. Helsinki, 167 s.
- Pazzaglia F. 9.23. Fluvial Terraces, Department of Earth and Environmental Sciences Lehigh Universitys. 55 s. Internetissä: www.ees.lehigh.edu/ftp/retreat/outgoing/preprints_and_reprints/pazzaglia_submitted_terraces.pdf
- Peronius A. 1989. Laanilan–Tolosjoen morfogeneettinen tulkinta. Pro gradu -tutkielma, Geologian laitos, Oulun yliopisto.
- Phillips G.N. ja Powell R. 2014. Hydrothermal alteration in the Witwatersrand goldfields, a Ore Geology Reviews 65. 245–273 s.
- Robb L. 2008. Introduction to ore-Forming Process, Blackwell Science LTD, Oxford, 373 s.
- Smirnov V.I. 1976. Geology of mineral Deposits. MIR Publishers, Moscow, 520 s. (käännetty englanniksi venäjältä, alunperin julkaistu 1962)
- Thorne, K.G. 2011. Gold. New Brunswick Department of Natural Resources; Lands, Minerals and Petroleum Division, Mineral Commodity Profile No. 8, 1–8 s.

Internet-lähteet:

- Casey Allen, 1.11.2014, <http://clasfaculty.ucdenver.edu/callen/1202/Landscapes/Fluvial/Fluvial.html>
- Richard Paselk, 1.11.2014, www.humboldt.edu/natmus/lifeThroughTime/PreCam.web
- Pazzaglia F. 9.23. Fluvial Terraces, Department of Earth and Environmental Sciences Lehigh Universitys. 55 s., www.ees.lehigh.edu/ftp/retreat/outgoing/preprints_and_reprints/pazzaglia_submitted_terraces.pdf
- Rafal Swiecki, 2.11.2014, www.minelinks.com/alluvial/deposits.html

Maailman suurin alluviaalinen kulkakimpale löytyi helmikuun 9. päivänä 1869. Tuolloin John Deason ja Richard Oats löysivät Moliagulin lentokentältä läheltä Donollya Victorian osavaltiota Australiasta noin 72 kilon painoisen kimpaleen. Kimpale, joka sai nimekseen ”Welcome Stranger” (Tervetullut Muukalainen), löytyi vain muutaman sentin syvyydestä maanpinnasta, kun miehet olivat irrottamassa hevoskärryjensä pyörää mudasta.

Löydön kultapitoisuus oli 98,66 prosenttia ja se painoi sulatettuna noin 70,5 kiloa. ”Welcome Stranger” oli pituudeltaan noin 52,5 cm ja noin 25 cm paksu. Kullankaivajat irrottivat kimpaleesta usei-

ta palasia ystäville ja tuttaville annettavaksi. On valitettavaa, ettei kimpaleesta tehty heti näköismallia, eikä siitä otettu valokuvaa. Sen painoa ja ominaispainoa ei myöskään mitattu löytöhetkellä. Hippu tuhoettiin löydön jälkeen, koska hipuilla oli tuolloin vain metallin arvo. Englannin pankki maksoi löytäjille £ 9.534 siitä, mitä kimpaleesta oli jäljellä.

Donellyn lähiseudulla ei ole juurikaan etsitty kultaa. Siellä erottuu mailien alueella malmisuonia, jotka sisältävät hyvin suuria kulkakimpaleita. Ei ole ollenkaan mahdollista, että alueelta löytyy kimpaleita, jotka ylittävät ”Welcome Strangerin” painon ja arvon.

Risto Mäläskä – 40 vuotta ammattikullankaivajana Lemmenjoella

Vuodenvaihteen välipäivinä inarilainen ammattikullankaivaja Risto Mäläskä kilautti ja kutsui Prospäkkärin päätoimittajan kahvistelemaan luontaistilalleen Konesjärvelle, Angelintien varteen. Syy keittiön pöydällä olevaan sokerikorppupussiinkin selvisi; alkava vuosi 2017 on Ristolle varsinainen supervuosi.

Tänä vuonna Ristolla tulee tuntimittariin 75 vuotta, kullankaivajana 50 vuotta ja ammattikonekaivajana 40 vuotta.

Kyllä tässä kone tarvitaan

Inarilaissyntyinen Risto Mäläskä tapasi nuorena poikana Inarin kylällä Lemmenjoen kultamaille vaeltavia ja sieltä palaavia kullankaivajia. Vuonna 1965 hän lähti paikan päälle tutustumaan Lemmenjoen hiljaisiin kultamaihin. Tutustui Korhosen Yrjöön ja opetteli kullankaivua Raulmalan Nipan valtauksella Puskulla.

Nipan paikka Puskulla oli työläs, toista metriä kuntaa kultamaitten päällä. Paljon helpommalta ei vaikuttanut Miessijoen keskijuoksukaan,

jonne Risto teki ensimmäisen valtauksensa vuonna 1969. Kullankaivajia ei montaa ollut, karnea pusikko ja kymmeniä hehtaareja vetistä jänkää sen sijaan oli. Ja kullan merkit.

– Totesin, että kyllä tässä kone tarvitaan.

Joitakin mielihyvän kohteitakin piti karsia

– Koko Miessijoella ei ollut valtausta voimassa kuin Isolan Jaskalla ja Hepo-ojalla. Ois voinut vallata koko Miessin... Mutta hyvin tämä on minulle riittänyt

Samalla paikalla Risto kaivaa edelleen.

– Ei silloin ollut tunkua kultamaille. Parhaita oppi-isiä ne olivat vanhat kullankaivajat – riehmuudoin he tervehtivät kaikkia uusia kullankaivajia – vaikka oli muutamilla jonkinlainen kateuskin uutta innokasta tulijaa kohtaan. Halusivat olla niitä viimeisiä mohikaaneja.

Ristolla oli kauaskantoiset suunnitelmat. Hän oli päättänyt tehdä kullankaivusta elämäntyönsä. Oikean ammatin itselleen.

– Alkuvuosina oli päämääränä saada kesän menot ja tulot tasapainoon. Sitä mukaa, kun kultapitoisen maamäärän käsittely isoni, saadun kullan määrä kasvoi. Aloin vieroksumaan niitä talvisia hätäaputoita.

Risto kuunteli tarkoin vanhojen kaivajien juttuja, ja jututti Lemmenjoen konekaivun pioneerii, Kullervo Kulta-Korhosta.

– Kullervo kertoi suoraan miksi pullahti: iski suuruudenhulluus. Velkaa helvetisti ja liikaa miehiä töissä, eikä ollut konekaivutekniikkakaan kerta kaikkiaan hallussa.

– Päätin raakata kaikki semmoiset riskiteki-jät pois. En ottanut kaveria – kaljathan siinä vain olisi loppunut kesken – ja joitakin mielihyvän kohteitakin piti karsia. Toisaalta; eipä ollut mestari perseen takana huutamassa ja sai erämaassa puhtaan luonnon keskellä tehdä rauhassa töitä.

Hullua sinne on tuommoisen vehkeen kanssa lähteä

– Resurssien mukaan aloin sitten ostelemaan kalustoa. Vuonna 1975 ostin traktorikaivurin,

Korhosenojansuu vuonna 1969, 16 vuotta Kullervo Kone-Korhosen pullahtamisesta. Risto Mäläskän ensimmäinen aukaisu jänkäiseen pusikkoon.

Klassikkokuva aloittelevan, mutta ahkeran kullankaivajan montulta. Korhosenojansuu Miessijoella.

Nokisonnin (David Brown). Hullua sinne on tuommoisen vehkeen kanssa lähteä, sanoivat tututkin kullankaivajat. Otsamon baarissa löivät veikkaa siitä, kuinka nopeasti pullahdan. Kullervon reissu oli vielä niin tuoreessa muistissa.

Kullervo Korhosen konesavotasta 1951–1953 meni rapiat 22 vuotta, ennen kuin Risto Mäläskästä tuli seuraava koneyrittäjä Lapin kulltamaille.

– Kullervo itte tuli Miessille, kun olin justiinsa aloitellut nämä konehommat. Sanoi siinä, että lyödäänkö kättä päälle. Hän luovuttaa sinulle

1

Nokisonni III pitkän moottorimarssin päätteeksi loppusuoralla. Taustalla Jäkäläpää.

2

Ilmavoimien raskas MI8-helikopteri toteuttaa lentosuunnitelman mukaisen ulkopuolisen kuorman siirtokuljetus-harjoituksen

3

Nokisonni II lähdessä Kaapin Jounin kentän laidalta tunturiin. Risto Mäläskä tarkistaa kuormansidonnan.

4

Hullua edes lähtää... Nokisonni I Muurilaen laidassa nykyisen Karuojan latvoilla.

5

Kämpän ensimmäinen vaihe pystyssä ja alla uudenkarhea ummenajokas. Kullankaivaja Risto Mäläskää leveästi bymyilyttää kelkan tankkauksen yhteydessä.

6

Historiallinen kädenpuristus: Luovutan tämän pullahduspaikan. Kullervo "Kone" Korhonen (oik.) ja Risto Mäläskä, Riston uudelleen avatulla työmaalla Miessijoella.

7

Mäläkän rikastamon ensimmäisen vaiheen tuottavuusloikka; maa nostetaan traktorikaivurilla nostolavalle, josta lapioidaan tai ajetaan vesisuihkulla ränneihin.

8

Vettä on yleensä liikaa tai liian vähän. Jokaiselle vesi- ja maamäärälle löytyy kuitenkin oikeat säädöt.

Risto Mäläkän yhden hengen tuottava ja toimiva kultakaivos toiminnassa. Kullan tuotto on täysin kilpailukykyinen suuriin, kovan kiven kaivoksiin verrattuna. Toiminnan ympäristövaikutukset sen sijaan ovat minimaaliset.

9

Risto Suomen Malmi Oy:n kairausyksikössä kartoittamassa Keski- ja Ylä-Lapin malmipotentialia.

Tämäntyppisille tutkimusyksiköille Risto näkisi tilausta myös uusien huuhdontakultaesiintymien hakemisessa.

tämän pullahuspaikan.

Sitten tuli Nokisonni II, Nokisonni III ja lopulta tekniikka muuttui ympäriryöriin kaivin-koneisiin.

– Kerran vein kaksi konetta kerralla, juontamalla. Ajoin kilometrin eteenpäin ja marssin toisen koneen luo. Ja sama uudestaan. Koko 40 kilometrin matka Lemmenjoelta. Olihan sitä keväällä aikaa...

– Pesutekniikka kehittyi, kun ostin Helikopteri-Korhosen konetyömaalta Palsilta ensimmäisen rummun. Ensinhän olin nostellut etukuormaajalla maat lavalle, josta se vesisuihkulla pestiin ränniin.

Rajavartiosto ei kuitenkaan antanut rajan kopterilentäjänä toimineelle Korhoselle lupaa tuoda rumpua helikopterilla, eikä rumpu olisi sen aikaisilla moottorikelkoilla tunturiin noussut.

– Ilmavoimat lupasi sitten tuoda sen keväällä MI8:lla. Ivalon lentokentällä kun tehtiin lentokuormaussuunnitelmaa paperille, niin lennon suunnittelija vetäisi kynällä hinnan yli: harjoituslento. Mukavia miehiä, ne ilmavoimalliset.

Pahin mitä ihmiselle voi tehdä

Kahvistelemme välillä ja katselemme Riston kuva-arkistoa. Riston julman kokoinen susikoi-ra tulee nuuhkaisemaan ja katsoo tutkivasti silmiin. Ilmeisesti Prospäkkärin päätoimittaja ei vaikuta oikealta toimittajalta, eikä epäselviä muistiinpanoja kirjoittava tyyppi voi olla myöskään vastuullinen virkamies. Helpottuneena otan toisen kupin kahvia.

– Kun saa suuren hipun, tai on semmoisia ikävämpiä tapauksia – ne ne jäävät mieleen, totea Risto kuin lukien koiran ajatukset.

– Se on pahin mitä voi ihmiselle tehdä. Ottaa ihmiseltä pois leivän. Ja vielä laittomasti.

– Aluemetsänhoitaja Pertti Veijola laskeutui helikopterilla kaivospiirille ja jakeli lappuja: konekaivu loppuu silloin ja silloin. Ja piste. Sitten se juoksutti vielä Metsähallituksen poikia kantaamaan lisää lappuja, ja käski laittaa nimen alle.

– Minullahan on valtioneuvoston antama lupa kaivaa kultaa, ei Metsähallituksella ole mi-

tään asiaa tulla sitä kieltämään. Soitin kaivosyli-tarkastaja Urpo J. Salolle kauppa- ja teollisuusministeriöön.

– Salo vastasi, että älä laita nimeä alle mi-hinkään. Kaiva sinä Risto vaan kultaa. Veijola oli pahana: ”Miksi sinä et voi tehdä niin kuin muut? Perästä kuuluu...”

– Pari päivää meni, ja tulivat taas kopterilla. Olivat jonkun tunnin, eivätkä tulleet edes sisään kämppään vaikka kutsuin. Nousivat kopteriin ja lähtivät.

”Kultamies käänny takaisin tieltäsi, jatkaa et saa. Jos et usko, sakkoja saat ja joudut vankilaan.”, hyräilee Risto keittäessään lisää kahvivetä.

– Kolmesti olen ollut käräjillä siitä, että kaivan kultaa.

Otan kolmannen kupin kahvia.

Kiitos kun tämänkin minulle annoit!

– Kyllä kullankaivu on silti paras ammatti ikinä. Minähän olen kävelevä esimerkki, että kullankaivusta voi saada – tehdä – elinikäisen ammatin. Ja kullankaivulla kyllä pääsee ministerin palkoille, kuten Raumalan Nipa aikanaan totesi.

– Oikeastaan paremmillekin, meillä kun on pitempi loma kuin ministereillä. Kesäaikana pitää kyllä tehdä töitä pyhää arkea, satakunta työpäivää lyhyessä kesässä. Jos kesällä onnistaa, niin voi kaamosaikana pitää sitten pitemmän loman.

– Mutta rehellinen pitää olla kultamiehen. Sekä maata että ihmisiä kohtaan. Uskoa pitää olla ja voimaa, sutkaamalla ei pärjää.

Lemmenjoen Eldoradon kultaa – kuin torttuja paperilla. ”Muutama kiloa silmän iloa”

– Ei pärjää kultamailla liipparit. Ei.

Riston valokuvissa näkyy vähän törrömmästi kultaa, vaskoolintäydeltä isomushippuja ja raskaita pullollisia hienokultaa. Kahvi jäähtyy kuppiin.

– Onhan se tietysti juhlahetki, kun isomuksen löytää ja yleensäkin karkeaa kultaa.

Monesti olen lyönyt maihin ja taputtanut maankamaraa: kiitos kun tämänkin minulle annoit. Se antaa uskoa ammattiin, mutta silloinkin pitää vain jatkaa töitä, eikä alkaa huutamaan ja kiljumaan.

– 70 prosenttia on hiekkaa, sillä elää. Korukulta on siihen päälle. Vähitellen ne karkeamat sitten myypi. Älä myy silloin kun kurssi menee alas. Kulta ei saa koskaan olla alennusmyynnissä – eikä velaksi. Siinä on minun ehdotomat periaatteet.

– 80-luvulla perustin T:mi Kultakuokan. Luontaistilan, talot ja koneet ja vehkeet, kaikki olen maksanut kullalla.

– Itse kaivu vie neljä kuukautta. Huoltotyöt ja valmistelu kaksi kuukautta. Haasteelliseksi kullankaivun Lemmenjoella tekee se, että kaikki pitää viedä ja maksaa etukäteen, ennen kaivukautta.

– Nykyään on tullut lisäksi pirusti maksullisia velvoitteita; ely-keskukselta tarkastuslasku 300 €, vesistötarkkailu toiset 300 €, maa-alueista Metsähallitukselle 1500 €.

– Pyöriästi semmoiset 2500 € vuosittain pelkistä luvista. Ympäristölupa ja sen uusiminen.

Konemiehellä lisäksi sitten vähintään se 10 000 € löpöön ja voiteluaineisiin. Parikymmentä tonnia – euroissa – on konemiehellä oltava sätitiä, että pääsee seuraavana kesänä tekemään töitä. Ja se on oltava etukäteen, joka vuosi.

Hyvää pöhinää kultamaille

– Ei kulta Lapista loppunut ole. Se on vasta pieni prosentti, joka on otettu ylös. Pitäisi vaan kartottaa hyvin, nykyvehkeethän kulkee mihin vain.

Kultamiesuransa alkuaikoina Suomen Malmi Oy:n kairausporukoissa malmiesiintymiä kartoittaneella Ristolla on mielessään valmis kuvio, jolla saataisiin sitä hyvää pöhinää kultamaille.

– Investointiavustuksia olisi saatava maastokelpoisille tutkimusyksiköille. Amerikkalaisia Auger-kairoja nostavalla poralla. Valmet Terralla liikkeelle, vesisäiliö ja rännit matkassa. 30 miestä, 15 tutkimusyksikköä maastoon kartoittamaan tutkimattomia alueita.

Tällä tekniikalla voisi Riston mielestä tehdä tarkempaa perustutkimusta myös jo vallatuilla alueilla. Tulosten perusteella alueen kaivaja saisi tehtyä täsmällisemmät kaivusuunnitelmat.

– Se työllistäisi monta sataa miestä Inarin kunnassa, kullankaivu, arvelee itsensä kullankai-vulla työllistänyt Risto Mäläskä.

– Itse olen alkanut jo tasailemaan. Parikymmentä tonnia kelkonut jo joutorautaakin pois. Ostin työn jälkien ennallistamista vasten Korhosenojaa kaivavalta Leinon Taunolta takaisin koneen, jonka sille myin.

– 4–5 vuottahan tässä kuulostaisi olevan vielä aikaa kaiveskella ja sitten kaksi vuotta tasailla, mutta periksi ei saa antaa kullankaivajat.

Lisää nuoria miehiä vaan met-tään!

MULLIS'
KUVAT: RISTO MÄLÄSKÄN
KUVA-ARKISTO

Ole ytimessä – ilmoita sähköpostiosoitteesi toimistolle

Liitto on päättänyt tehostaa tärkeiden ja kiireellisten asioiden tiedottamistaan. Siihen tarvitsemme teidän sähköpostiosoitteitanne. Osaltaan tämä liittyy myös pyrkimykseen keventää ja tehostaa jäsenmaksulaskutusta sähköpostiin lähetettävällä e-laskulla.

Toissa viikolla lähetettiin tähän liittyen liiton toimistolta tietojenkalasteluviesti niille 1901 jäsenelle, joiden sähköpostiosoite jäsenrekisterissä jo oli. Jos sait viestin, on osoitteesi kunnossa eikä tämä edellytä sinulta enempää toimenpiteitä.

Satakunta olemassa olevista osoitteista oli kuitenkin poistettu käytöstä, tai muuten pilaantuneita. Lisäksi jäsenrekisteristä puuttuu noin 2000 jäsenen sähköpostiosoite. Isoisän öljylampun oston kiivaudella tapahtuu tämä suomalaisen yhteiskunnan digitalisoituminen.

Ystävällisesti pyydämme niitä, jotka eivät ole viime aikoina saaneet sähköpostia liitolta, ilmoittamaan sähköpostiosoitteensa toimistolle. Se käy kätevästi esimerkiksi sähköpostitse. Osoite on info@kullankaivajat.fi.

Muista maksusi ja tilastotietojesi ilmoittaminen

Kullankaivajan tulee antaa vuosittainen selvitys kullanhuuhdonnasta kaivosviranomaiselle Tukesille maaliskuun loppuun mennessä. Lomake ”Vuosittainen selvitys kullanhuuhdonnasta” löytyy Tukesin sivuilta osoitteesta www.tukes.fi ja siellä valikon ”Tietopalvelut” kohdasta ”Kullanhuuhdonta”. Täytetyn lomakkeen voi lähettää sähköisesti.

Lapin Kullankaivajain Liiton yhteisvaltauksilla kaivaneiden on tullut muistaa jättää ko. tiedot liiton valtauksilla oleviin ilmoituslaatikoihin. Tiedot voi lähettää myös kirjeitse tai liiton uusittujen kotisivujen kautta osoitteesta www.kullankaivajat.fi. Jäsenvaltauksen käyttöilmoitus löytyy valikosta ”Jäsenvaltaukset”.

Kullankaivajan tulee maksaa vuotuinen valtauskorvaus vanhan lain mukaisilta valtauksilta

(20 €/ha), kullanhuuhdontakorvaus uuden lain mukaisilta kullanhuuhdontalupa-alueilta (50 €/ha) tai kaivospiirimaksu (50 €/ha) maanhaltijalle eli Metsähallitukselle 15.3. mennessä. Metsähallitus ei lähetä laskua kyseisistä maksuista. Tarkeimmat maksuohjeet tilinumeroineen eri kaivualueille Metsähallituksen tiedotteessa tässä Prosppäkkärissä sivulla 20–23.

Työ- ja elinkeinoministeriölle maksettava valtausmaksu on uuden kaivoslain myötä poistunut.

Lupakäsittelyssä olevasta alueesta ei korvausta luonnollisesti tarvitse maksaa. Kullanhuuhdontalupapäätöksen tultua lainvoimaiseksi on kullanhuuhdontakorvaus maanomistajalle suoritettava 30 vuorokauden kuluessa.

VENEKULJETUKSET LEMMENJOELLA

Tavarakuljetukset kulta-alueelle

Veikko Jomppanen

0400 137 090

Polttopuuta metrisenä halkona.

Kysy myös poronlihaa

Merkkipäivät

Valoa kohti, lauloi Kari Tapio.

LKL onnittelee jäseniään!

90 v.

22.2. Kunniajäsen Gösta Waselius,
Inari

85 v.

1.5. Maila Salminen, Rovaniemi

80 v.

19.4. Arvo Piippola, Benalmadena
Espanja
28.4. Tauno Rajakangas, Kiuruvesi
21.5. Reijo Kannisto, Turku

75 v.

14.12.2015 Kunniajäsen
Risto Telilä, Tottijärvi
14.4. Mirja Cederlöf, Sastamala
28.4. Bo Lindberg, Gällivare
Ruotsi
3.5. Seppo Pirttijärvi,
Kannonkoski
1.6. Martti Mättö, Ruokolahti
5.6. Jouko Rajaniemi, Oulu
5.6. Erkki Suuronen, Turku
13.6. Seppo Lepikkö, Porvoo
17.6. Urho Karhapää, Naarva

70 v.

11.4. Aaro Heikinaho, Kuhmo
12.4. Martti Kupias, Hamina
18.4. Reino Sainkangas, Haapavesi
19.4. Risto Roms, Lohja
25.4. Tuulikki Laurila, Oulu
26.4. Kari Tiri, Jääli
29.4. Seppo Kuusela, Hämeenlinna
30.4. Tuomo Säisä, Hämeenlinna
7.5. Ritva Korpela, Ylivieska
11.5. Matti Kotimäki, Joutsa
25.5. Pentti Kesti, Muhos

30.5. Jukka Mankki, Kotka
1.6. Kari Ojala, Liperi
7.6. Reino Lohilahti, Oulu
7.6. Harri Hyvönen, Pyhämaa
21.6. Silvo Jauhojärvi,
Österbybruk Ruotsi
22.6. Anne Sundin, Vaasa
25.6. Taisto Taipale, Tampere
25.6. Markku Tauriainen,
Näljänkä
26.6. Heikki Huhtamäki, Raahe
28.6. Chister Lågland, Harjunpää
28.6. Risto Nietula, Ylivieska

65 v.

1.4. Ari Lauttalammi, Turku
4.4. Martti Rapeli, Ivalo
16.4. Ilkka Pasanen, Pihtipudas
25.4. Erkki Vartiala, Kauhava
27.4. Antero Patjas, Kaipainen
29.4. Reijo Isohaka, Siikainen
29.4. Veijo Käpylä, Kilpua
1.5. Markku Ansamaa, Liminka
11.5. Sinikka Kyrö, Haapajärvi
12.5. Ole Ramu, Espoo
13.5. Timo Aalto, Helsinki
17.5. Pertti Hämäläinen, Luumäki
26.5. Jorma Valtonen, Häijää
7.6. Juhani Fredin, Lievestuore
10.6. Kari Heino, Lohja
17.6. Markku Kariluoma, Alajärvi
22.6. Elma Ikonen, Naarva
24.6. Liisa Valtonen, Espoo
27.6. Heimo Montti, Sapsalampi

60 v.

8.4. Päivi Pohjola, Oulu
10.4. Anneli Kurttila, Ii
13.4. Keijo Penttilä, Kello
15.4. Kari Kärki, Eckerö

18.4. Rauno Seppinen, Kotka
22.4. Sinikka Kallila,
Uusikaupunki
24.4. Kai Tamminen, Ylihärkä
25.4. Leea Enbäck, Helsinki
29.4. Jouko Nieminen, Pyhäsalmi
6.5. Juha-Matti Hörkkö,
Hyllykallio
8.5. Ensio Nikula, Ylöjärvi
8.5. Anja Ollikainen, Päivölä
9.5. Matti Laitinen, Saariselkä
12.5. Ahti Kivimaa, Suinula
19.5. Heikki Miettinen,
Kyröskoski
24.5. Tapio Huuskonen, Keitele
28.5. Jukka Kinnunen,
Vehkataipale
29.5. Merja Jäppinen, Sauvamäki
3.6. Antti Rintasalo, Lapua
11.6. Rauno Nevala, Pirkkala
14.6. Pekka Saramäki, Kyyjärvi
17.6. Pekka Nykänen, Tornio
18.6. Harri Veijalainen, Kouvola
29.6. Anne Toivonen, Köngäs

50 v.

15.4. Markku Peltonen,
Lappeenranta
14.5. Ari Haajanen, Kellokoski
21.5. Pekka Väyrynen, Kaukonen
23.5. Liisa Karjala, Oulu
1.6. Markku Heikkinen,
Sotkamo
2.6. Rauno Järvenpää, Oulu
6.6. Janne Mikkola, Somero
7.6. Harri Osma, Mänttä
7.6. Jari Siltala, Vihtijärvi
22.6. Mauri Jounila, Pattijoki
24.6. Timo Lahtinen, Vantaa
27.6. Suvi Oikemus, Kannus

Metsähallituksen tiedote kullankaivajille

Lemmenjoen kansallispuiston, Urho Kekkosen kansallispuiston, Ivalojoen ja sen sivuhaarojen (Kutturin suunta) sekä Keski- ja Itä-Lapin alueella vuonna 2016.

HUOM! Metsätalouden alueella on tapahtunut muutoksia vastuhenkilöiden osalta. Katso uudet yhteystiedot taulukosta.

 Kaivutyö on sallittu ainoastaan kaivoslain mukaisilla kullanhuuhdonta-alueilla, valtauksilla ja kaivospiireissä.

Vuotuinen kullanhuuhdonta-alueen korvaus (50 €/ha), valtauksikorvaus (20 €/ha) ja kaivospiirimaksu (50 €/ha) maksetaan Metsähallituksen tilille ilman eri kehotusta määräaikaan maaliskuun 15 päivään mennessä tai em. päivän jälkeen annetuista kullanhuuhdonta-alueista 30 vrk:n sisällä luvan voimaantulosta. Maksamattomat korvaukset saatetaan viipymättä tiedoksi kaivosviranomaiselle kaivoslain 621/2011 70 § mukaisia toimenpiteitä varten.

Kullanhuuhdonta-alueiden, valtausten ja kaivospiirien toiminnassa on huomioitava myös kuntien palopäälliköiden antamat ohjeet palavien nesteiden varastoinnista kullankaivualueilla sekä toimenpiteet mahdollisen öljyvuohingon sattuessa. Ohjetta on saatavana Lapin Kullankaivajain liitosta.

Muuta huomioitavaa

Kaivumenetelmät

► Lapiokaivualueilla on koneen käyttö kielletty kaikissa työvaiheissa ilman asianmukaisia lupia (ympäristöluvat).

Rakentaminen

► Kullanhuuhdonta-alueelle tai valtaukselle saa kaivukauden ajaksi pystyttää vain teltan tai laavun, kaivukauden päätyttyä telttaa tai laavu on purettava. Kaikenlainen muu rakentaminen vaatii sekä Turvallisuus- ja kemikaaliviraston luvan että kunnan rakennus- tai toimenpideluvan. Lemmenjoen kansallispuistossa lupa rakentamiseen haetaan Metsähallitukselta.

Kesäaikainen maastoliikenne

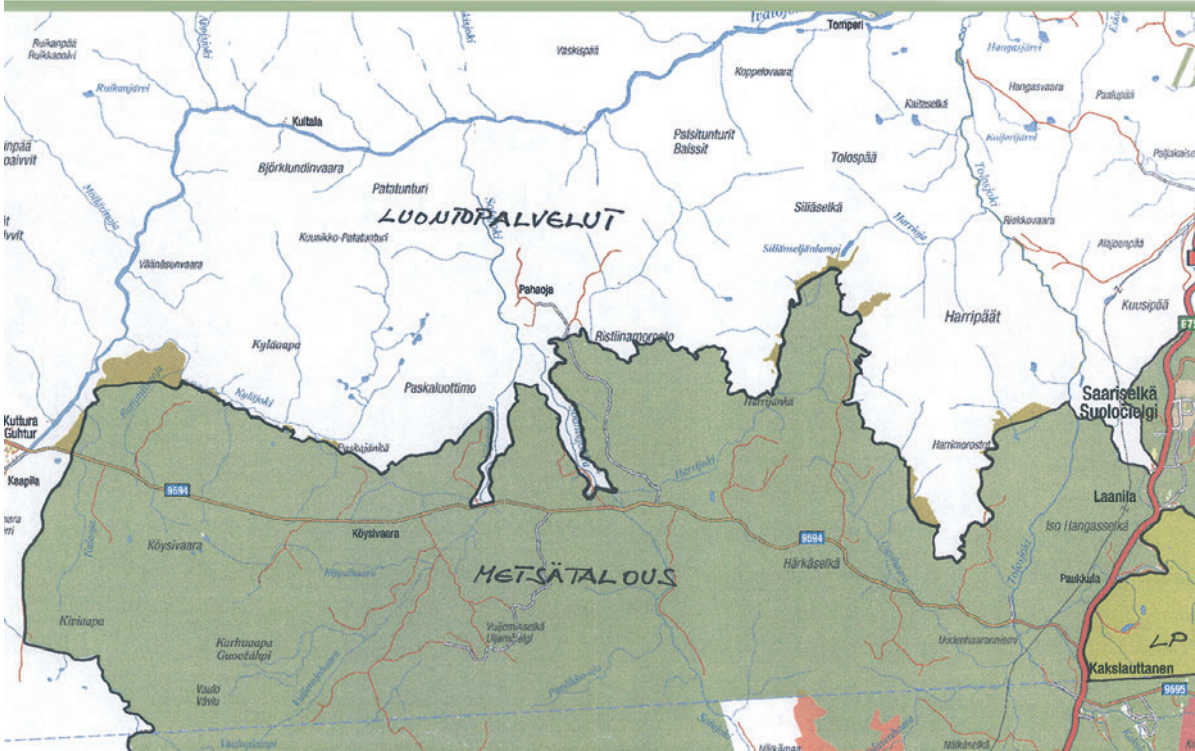
► Metsäautotielle (maastoon rakennettu tie, jossa on sorapinta, ojat/pientareet) ei tarvita maastoliikennelupaa

► Maastoliikennelupa tarvitaan aina kun liikutaan rakennetun metsäautotien ulkopuolella. Kesäaikaisia maastoliikennelupia myönnetään pääsääntöisesti vain jo selvästi olemassa oleville maastourille.

Epäselvissä tapauksissa kannattaa aina ennen ajamista tiedustella asiaa Metsähallituksesta.

Asuntovaunut

► Kullanhuuhdonta-alueella ja valtauksella saa pitää matkailuperävaunua tai asuntoautoa kor-

vauksetta kaivukauden ajan (huom. selvitettävä maastoliikenneluvan tarve). Jos matkailuperävaunu jätetään kullanhuuhdonta-alueelle tai valtaukselle talven ajaksi, on siihen hankittava Metsähallituksen lupa.

- ▶ Mikäli matkailuperävaunua tai matkailuautoa ei ole mahdollista sijoittaa kullanhuuhdonta-alueelle tai valtaukselle, voi Metsähallitus myöntää luvan sen sijoittamiseksi lupa-alueen läheisyyteen kaivukauden ajaksi.
- ▶ Kutturan tien varressa on Lapin Kullankai-

vajain Liitto ry:n vuokraama varasto- ja asunтоваunualue, jonne vaunun voi jättää talveksi.

Polttopuasiat

Kullanhuuhdonta-alueelta tai valtaukselta tai niiden läheisyydestä ei saa ottaa minkäänlaista puuta ilman polttopuulupaa. Kansallispuistoihin ei myönnetä puunottolupia. Mikäli kullanhuuhdonta-alueella tai valtauksella on puus- toa tutkimustyön esteenä, on puiden poistamisesta sovittava ennakkoon Metsähallituksen kanssa.

OHJEET KAIVUALUEITTAIN SEURAAVALLA AUKEAMALLA ▶

	<i>Lemmenjoen kansallispuisto</i>	<i>Urho Kekkosen kansallispuisto</i>
<p>Valtaus- ja kullanhuhdontakorvaukset sekä kaivospiirimaksut – valtauskorvaus 20 € / ha kullanhuhdontakorvaus 50 € / ha kaivospiirimaksu 50 € / ha – Metsähallitus ei lähetä erillistä laskua, eräpäivä 15.3.2016 – Maksun yhteydessä on ilmoitettava kaivosrekisterinumero ja valtauksen /kullanhuhdontaluvan /kaivospiirin haltija.</p>	<p>POHJOLA PANKKI FI07 5000 0120 2512 92 Metsähallitus luontopalvelut</p>	<p>POHJOLA PANKKI FI07 5000 0120 2512 92 Metsähallitus luontopalvelut</p>
<p>Valtauksen / kullanhuhdonta-alueen / kaivospiirin huoltaminen moottorikelkalla – Paikkakuntalaiselle maksuton – Ulkopaikkakuntalaiselle maksullinen. Luvan hinta on 50 €. – Lupa on henkilökohtainen (tai ruokakuntakohtainen). Lupaa hakiessa tarvitaan valtauksen/ kullanhuhdonta-alueen/ kaivoskirjan numero ja huoltoajon ajankohta.</p>	<p>Lemmenjoen kansallispuiston maastoliikenneohjeistus LKL:n kotisivuilla www.kullankaivajat.fi. Huoltoluvan voi tilata postitse tai käymällä, huomioiden ohje kirjallisesti haettavista luvista: – Metsähallituksen asiakaspalvelu, Virastotalo, Ivalo, PL 36, (Ivalontie 10), 99801 Ivalo, puh. 020 639 7701 ark. klo 9:00–16:00 – Ylä-Lapin luontokeskus, Siida, Inari, puh. 020 639 7740 ti–su klo 10:00–17:00, maanantaisin suljettu.</p>	<p>Huoltoluvan voi tilata postitse puh. 020 639 7200 tai käymällä: palvelupiste Kiehininen, Kelotie 1/ Siula, 99830 Saariselkä, puistonjohtaja Pirjo Seurujärvi, puh. 020 639 7704.</p>
<p>Kesäaikaiset maastoliikenneluvat Hinta kuten moottorikelkkaluvissa.</p>	<p>Kesäaikaisia lupia myönnetään vain erityisen painavin perustein jo selvästi olemassa oleville urille. Lemmenjoen kansallispuiston uusi maastoliikenneohjeistus LKL:n kotisivuilla: www.kullankaivajat.fi. Lupa haetaan tai tilataan Metsähallituksen Ivalon asiakaspalvelusta.</p>	<p>Lupa voidaan myöntää vain erittäin painavin perustein, tiedustelut puistonjohtaja Pirjo Seurujärvi, puh. 020 639 7704.</p>
<p>Polttopuun myynti – Valtaus-/kullanhuhdonta-oikeuteen ei sisälly puunotto-oikeutta. – Mikäli valtauksella/kullanhuhdonta-alueella on puustoa tutkimustyön esteenä, on puiden poistamisesta sovittava ennakoon Metsähallituksen kanssa. – Maksukuitti on pidettävä maastossa mukana, sillä se on puunottolupaa kysyttäessä tosite puiden maksamisesta.</p>	<p>Polttopuita (=halkoja) myydään Njurkulahden lanskista, hinta on 46 €/p-m³ (sis. alv 24 %). Puuluvan saa Metsähallituksen asiakaspalvelusta Ivalosta tai Inarista Tarvepuuta ei saa ottaa kansallispuiston alueelta, ei edes maapuuta.</p>	<p>Metsähallitus myy kaivajille kansallispuiston ulkopuolelta hakkuutähdelupia polttopuiksi hintaan 12,40 €/m³ (sis. alv 24 %). Pienin laskutuserä on 20 €. Polttopuuluvan voi ostaa Metsähallituksen Keski-Lapin toimipisteestä: Jäämerentie 6, Sodankylä. Tiedustelut Pekka Leskinen, puh. 020 639 7303. Tarvepuuta ei saa ottaa kansallispuiston alueelta, ei edes maapuuta.</p>
<p>Lisätiedustelut</p>	<p>Irja Mikkonen puh. 020 639 7724, irja.mikkonen@metso.fi os. Metsähallitus, PL 36, 99801 Ivalo</p>	<p>Irja Mikkonen</p>

*Ivalojoiki sivuhaaroinen
(Kutturin suunta)*

*Keski- ja
Itä-Lapin alue **

Karttaliitteen (katso s. 21) mukaisesti;

Luontopalveluiden alue
POHJOLA PANKKI
FI07 5000 0120 2512 92

Metsätalouden alue
POHJOLA PANKKI
FI83 5000 0120 1439 03

POHJOLA PANKKI
FI83 5000 0120 1439 03
Metsähallitus
Metsätalous

* (Sodankylän, Savukosken, Sallan, Pelkosenniemen ja Kemijärven kuntien alueilla sijaitsevat Metsähallituksen hallintaan kuuluvat alueet, pois lukien Lapin luontopalveluille kuuluvat suojelualueet)

Huoltoluvan voi tilata postitse tai käymällä:
– Luontopalveluiden alue: Virastotalo Ivalo, Irja Mikkonen, PL 36, (Ivalontie 10), 99801 Ivalo, puh. 020 639 7724, irja.mikkonen@metsa.fi
– Metsätalouden alue: Heikki Remes, Jäämerentie 6, 99600 Sodankylä, puh. 020 639 7355, heikki.remes@metsa.fi

– Metsätalouden alue: Heikki Remes, Jäämerentie 6, 99600 Sodankylä, puh. 020 639 7355
heikki.remes@metsa.fi

Lupa tarvitaan aina kun liikutaan rakennetun metsäautotien ulkopuolella. Kesäaikaisia maastoliikennelupia myönnetään vain jo selvästi olemassa oleville maastourille. Kirjallinen lupahakemus karttoineen (esitetty ajoura) lähetetään osoitteeseen tai sähköpostitse: Metsähallitus, **Luontopalvelut**, Irja Mikkonen, PL 36, 99801 Ivalo puh. 020 639 7724, irja.mikkonen@metsa.fi Metsätalous, Heikki Remes, Jäämerentie 6, 99600 Sodankylä, puh. 020 639 7355, heikki.remes@metsa.fi

Keski- ja Itä-Lapin alue myöntää tarvittaessa maastoliikennelupia valtausten/kullanhuuhdonta-alueiden huoltoon. Kirjallinen lupahakemus karttoineen (esitetty ajoura) lähetetään osoitteeseen tai sähköpostitse: Heikki Remes, Jäämerentie 6, 99600 Sodankylä, puh. 020 639 7355, heikki.remes@metsa.fi

Metsähallitus, luontopalvelut alueiltaan myy kaivajille maapuuta (=lieko-puut, juurakot, kuivat oksat ja hakkuutähteet) polttopuiksi hintaan 15 €/m³ (sis. alv 24 %). Metsähallitus, metsätalous myy alueiltaan kaivajille hakkuutähdellisiä oksia, hakkuutähteet – ei luekoja ja juurakoita polttopuiksi hintaan 12,40 €/m³ (sis. alv 24 %). Pienin laskutuserä on 20 €. Pahaajantien halkolanssista myydään myös valmiita halkoja hintaan 46 € / p-m³ (sis. alv 24 %). Polttopuuluvan luontopalveluiden alueelle voi ostaa Metsähallituksen asiakaspalvelusta Saariselän Kiehisestä, puh. 020 639 7200 tai Ivalosta, puh. 020 639 7701.

HUOM! Metsätalouden Inarin kunnan alueelta polttopuuta voi ostaa vain Ivalon asiakaspalvelusta, Ivalontie 10, puh. 020 639 7701.

Metsähallitus myy kaivajille hakkuutähdellisiä polttopuiksi hintaan 12,40 €/m³ (sis. 24 % alv). Pienin laskutuserä on 20 €. Polttopuuluvan voi ostaa Metsähallituksen Keski- ja Itä-Lapin toimipisteistä: Jäämerentie 6, Sodankylä. Tiedustelut: Pekka Leskinen, puh. 020 639 7303

Samperintie 32, Savukoski
Tiedustelut Jari Kantia, puh. 020 639 7576.

Metsätalouden alue: Heikki Remes, Jäämerentie 6, 99600 Sodankylä, puh. 020 639 7355, heikki.remes@metsa.fi
Luontopalveluiden alue: Irja Mikkonen puh. 020 639 7724 irja.mikkonen@metsa.fi

Heikki Remes, Jäämerentie 6, 99600 Sodankylä, puh. 020 639 7355, heikki.remes@metsa.fi

.5362

Posti Green

Lapin kultaa

tarinoina ja hippuina

- ▶ Lapin kultahiput
- ▶ Kultahippukorut
- ▶ Uusia Alhosen koruja
- ▶ Kirjat Lapin kultamailta
- ▶ Kullankaivuvälineet
- ▶ Kultahiekkää
- ▶ Wanhat kirjat

KEVÄTTARJOUS

lukemista kesää odottaessa

Tilaa 29 € arvosta, saat ilmaiseksi kirjan, Arvon ollessa 59 €, saat kaksi kirjaa. Myös Kivenhakkaajantiellä kävijöille. Tarjouskirjat vaihtuvat viikoittain.

Katso www.hipputeos.fi

Lapissa on kultamaa jäässä. Tilaa kahden kilon satsi reilusti suolattua kultasoraa, jossa on vähintään 0,7 grammaaaitoa Lapin kultaa. 59 € / pussi. Nyt on kultapitoisuus kohdillaan

**Uutisia
kultamailta.
www.kultahippu.fi**

**Varastomyymälä: Kivenhakkaajantie KERAVA, puh 040 5454833
Nettikauppa: www.hipputeos.fi**